

KIADÓHIVATAL.
Budapest, Eszterházy-utca
12. sz.

Előfizetési díj:
Egész évre... 4 frt — kr.
Fél évre... 2 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt — kr.
Egyes szám ára: 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, pénz s értékküldemények reklamáziáik általában a lap anyagi részét illető levelezések pedig a fel. szerkesztőhöz (Gyöngyivuk-utca 9. sz.) intézendők.
Megjelen minden pénteken.

NÉPJOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, Vas-utca 15. sz.

Előfizetési díj:
Egész évre... 4 frt — kr.
Fél évre... 2 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt — kr.
Egyes szám ára: 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, pénz s értékküldemények reklamáziáik általában a lap anyagi részét illető levelezések pedig a fel. szerkesztőhöz (Gyöngyivuk-utca 9. sz.) intézendők.
Megjelen minden pénteken.

A szavazás.

(Levél a szerkesztőhöz.)

A nélkül, hogy leszavaznának a nép képviselői, a honatyák már mi, kik távol állunk a politika arénájától, tudjuk, hogy mi lesz az eredménye a voksolásnak. Nem is vagyunk nagyon kíváncsiak, mert meglepetéstől nem tarthatunk soha.

A közigazgatási javaslat fölötti vita azonban általános és indokolt érdeket keltett e hazában mindenütt, s ámbár az e fölötti szavazás eredménye is előttünk előre ismeretes volt, mégis kihívta bennünk a fölháborodás egyik jogosult formáját, s fölgerjesztette a kíváncsiságot az iránt, vajjon azok a képviselők, a kik a kormánypárttal mennek, s mégis e törvényjavaslattal szemben némileg ellenszegülőknek mutatkoztak, miként fognak szavazni.

Csak pillanatig tartott azonban e kíváncsiság, nem kellett volna oly végtelen gyöngéknél lenniünk, — mert a szavazás nagy többséget tüntetett föl a javaslat mellett. De mi választók elvártuk volna, hogy az összes képviselők megtegyék kötelességüket; megint csalódtunk, mert láttuk, hogy az első szavazásnál 63 volt távol s egy órával később, midőn egy fontos határozati javaslat fellett kellett döntenem, már 100 hiányzott a teremből.

Minek tulajdoníthatnók mi ezt másnak, mint annak, hogy maguk a képviselők is meg vannak győződve a jelenlegi parlamentarizmus komédiái voltáról, annyira, hogy kimondják: hiszen ugyis egyre megy, akár szavazunk, akár nem, akik benn maradnak a gyülesteremben ugyis kitesznek magukért — elfogadják, mert a mameluk sereg számában mind ig hatalmasabb.

Ennek a nagy pártnak kezében a hatalom — a szavazás hatalma. Tisza Kálmán kezében a miniszteri felelőség — haszontalanává válik: s így a parlamentarizmus haszonlenségé s korteszességé a megyei szervezet s az egész állami közigazgatás.

Ez be lett bizonyítva tényekkel, Tisza kórussa pedig elkialtá, hogy ez gyanúsítás.

A gyanúsítást én illendő és jogosult parlamentaristáknak nem tartom, mert ez csak a gyengék és a haszontalanok fegyvere.

De milyen fegyver a szavazás azoknak birtokában kik saját jobb meggyőződésük ellenére jellemtelenül oda adják nevüket a listára vakon követve a generális muszáj szavának?

A logikának és a lélektannak a politikában ép oly pozitív törvényei vannak, mint a matematikának s ha a mamelukok számos tagjai ujjon számítva okoskodnak, ha sokan fejrázva eredményeztették azt, hogy Tisza Kálmán a fenállott törvényekkel való elbánsási s fölhatalosítási módja szerint, az új főispáni rendszerrel az ő hatalmi kényének mérve szerint fog gazdálkodni, ha mindezt belátták is, ha többen beszéltek és theoretikailag a javaslat ellen, mégis gyakorlatilag mindnyájan elfogadják azt, s megszavazzák Tisza Kálmánnak, a generálisnak, ki kezében összpontosítani látszik a generalis meg a hóhér teendőit. S éppen azért, mert a törvények és intézmények valódi jelentősége nem a paragrafusok szövegében áll, hanem abban, hogy jó vagy nem jó közkerülés mellett jó vagy rossz kormányunk van-e, nagyon jól tudjuk mi, — hogy Tisza kezén minden törvény rösszá válik a gyakorlatban.

Tehát megszavazták! Elérheti a Tisza kormány a törvényé fajuló közigazgatási javaslat révén kortes uralmának megörökítését, az uralomnak önző czélokra kizsákmányolását, a közkerölcsök megrontását a nemzet önrendelkezési ösztönének elaltatását s minden politikai és társadalmi erőnek a kormány kezébe központosítását!

Ez czélja Tiszának és táborának. Leszavazták, megszavazták s talán fájlalja a kormányelnök, hogy e javaslatot nem sokkal kényuriasabban hozta a ház elé, talán a hirdetett 54. (illetve 57. §-ot) míg az utolsó órában kitörölte — fájlalja, mert most látja, hogy hivei még sokkal egyéb dolgot is megszavaznának neki Csodálom, hogy így cselekedett. Itt Tisza Kálmán gyöngé pillanatok felett rendelkezett, vagy talán egy régi szellem szállt ki sirjából s vette körül kísértésként a generális?

Ki fejté meg?

Már erre nem vállalkozom. Csak azt vagyok még kénytelen fölemlíteni, hogy midőn a nemzet nemesebb értelmiségének egyhangú felzudulására Tisza megretirált: akkor ezen retirációját azzal indokolta, hogy hiszen elejtheti-e paragrafust, mert tényleg ugy is gyakorolhatja a kormány azt a jogot, melyet ekként nyílt törvény alakjában akart magának megszerezni!

Kérdem, van e ezen észjárásban egy szemérnyi politikai tisztesség s egy szemérnyi komolyság? Ha igen, akkor én azonnal fölcsapok kortesnek s hirdetem Tisza Kálmán népboldogító elvének magasztosságát!

Dixi!

Budapest.

Ha van valami, mire a magyar ember nem csekély büszkeséggel tekint, akkor hazánk fővárosa áll e tekintetben a legelső helyek egyikén. S ha mégis azt mondjuk, hogy a csaknem rohamos fejlődéssel aránylagosan nő a nyomor a fővárosban, csak oly igazságot mondunk, mely a tapasztalati élet nyújtotta ezer mindennapi példa által bizonyítottatik. Budapest hasonlít a pazarlóhoz, ki külső csillogással igyekszik eltakarni a nyomort, mely házában tanyát ütött. Az, a ki a fényes palatársorok közt megy végig s tekinti a boulevardok pompázó külsejét, ellentmondást fog találni állításunkban, mely szerint a külső fejlődés arányaival lepest tart a nyomor terjedése, az ilyenek csak azt a tanácsot adjuk, hogy menjen tiz percnyire jobbra vagy balra a fényes utak pompaköréből s élvezze a pinczelakásokból fölaradó bűzhödt levegőt, az ilyenek hajlandók vagyunk tanácsolni, hogy vegye szemügyre azokat az utcákat, a melyeken egymás mellett a „pálinkamerések“ méregtanyái találhatók s tekintse meg azt a tömérdek proletár népséget, a mely a zsidók hívogató czégenek engedve, eszt is elissza, életét rontja, elsatnyul, elbutul s a többi józan emberek undorodását kólti fel.

Budapest, Magyarország szíve, melyben összpontosul az ország életereje, fejlődésében elérte azt a határt, melyen túl a nagyvárosok, a világvárosok organizmusának beteges élete fekszik. A számtalan palotákba fektetett milliók mostanig lenyitettek még a gazdasági életben, ide csábitottak azonban tömérdek számu oly egyéneket, melyek a fővárost a legrosszabb proletárokkal ajándékozzák meg. A nagy város pezsgő élete ide tereite és ide vonzza még mindig a vidékieket; sokan azt hittek, hogy csak a főváros teheti őket nagygyá, csak az ország központjában bírnak hírnévre szert tenni, ezekre megy azoknak száma — a kik a fővárosban — s csakis itt akarnak hivatalt kapni, itt akarnak nagy urat játszani. S ha nyerne is valami ingatag díjnoki alkajmazást — 30 frtyai fizetéssel egy hónapra — mit tesznek akkor mást, mint hogy szaporítják a nyomor tényezőit mint elzállott existenciák. S itt kérjük azután mire jök a boulevardok, akkor, midőn a lakosság szemlát-

hatólag elszegényül; mire jök a fényes utcák, h egynehány haszontalan járdataposó mellett ezere futkosnak éhesen — kenyér után!

A virágzó, teremtő életben található a nagy város egészséges volta, a hol ez megszűnni kezd, ott megkezdődik a város tulnépesedése s ebből kifolyó számtalan baja.

Azok közé tartozunk, kik őszintén örvendnek Magyarországnak fővárosa emelkedésének, azok közé, kik készek áldozatot is hozni azon czélra, hogy Budapest felöltse egy önálló s független ország fővárosának jellegét, s éppen azért fájdalommal vesszük észre, hogy a tőke hatalma, mely nyomasztó sulyként nehezedik a tőkével nem bíró osztályokra s rabszolgájává teszi a munkás osztályt, a lakbér tekintetében is fölhatalosít mindent arra, hogy minél inkább kihasználja a napi keresményükből élő emberek kényszerült helyzetét. Két-száz forint évi bér egy kis szobaért konyhával, 300—400 forint ha már két kis szoba áll a bérlő rendelkezésére, a belvároshoz közelebb eső részekben már 25—30 százalékkal is több! De még hagyján volna ha a bérlő legalább arról lenne biztosítva, hogy a kibérelt lakás bérösszege hamarosan nem lesz felszökötve. Ez esetben legalább arányban tarthatná bevételeit kiadásával, tudná hogy két vagy három évig mekkora bért kell lakásáért fizetnie ahhoz alkalmazkodni, s ha bár keresményének nagyobb részét a lakbér nyeli el, de legalább biztosítva lenne arról, hogy a maradvány teljesen egyéb szükségei fedezésére fordítható.

De nem így van. A lakbérő soha sem képes biztos számítás tenni egy esztendőre sem, mert nem tudja, hogy a háztulajdonos mily évnegyedben szökteti feljebb a házbért 25—30 százalékkal.

S e tekintetben is sulyos vád terheli a főváros napról-napra szaporító zsidóságát. E faj kapzsisága lelketlensége oka sok tekintetben annak, hogy a munkásosztály a lakbér drágasága és rohamos emelkedése tekintetében már-már elviselhetetlenné vált terhekké áll szemben. A zsidó iparos, ügynök, kereskedő, ügyvéd, orvos nem kérdezi azt, hogy kit és mily uton-módon szorit ki azon lakásból, melyet üzlete érdekében alkalmasnak tart. Ha a zsidónak megtetszik valamely lakás azaz ha számításai szerint azon helyiségben az üzérkedés jól fog menni: akkor kész minden áldozatra, hogy ezt megszerezze. Alattomos utakon kiturja a régi lakókat, szemképráztató igérettekkel a lakbér nagymérvű fölvérsével ráveszi a háztulajdonost, hogy régi lakóinak felmondjon, vagy a lakbér tetemes fölemelése által a kiköltözésre kényszerítse, szóval a lelketlen zsidó — ha érdeke úgy hozza magával — kész lenne a családos munkást talán betegem, talán félholtan is kidobni azon lakásból, mely az ő üzleti czéljaira kedvezőnek ígérkezik.

Ki védi meg hát e tekintetben a szegény néposztályt, mely ma a főváros nagyobbnál képezi, a végmegsem misüléstől, ki teszi lehetővé, hogy a munkás kezek a lakbér elviselhetetlensége miatt el ne pusztuljanak, ki vet gátat annak, hogy az alkalom föl ne használtathassék a házzal nem bíró polgárok tönkretételére?

Vajha belátná a törvényhozás annak szükségességét, hogy törvény által kell e tekintetben megakadályozni a tőke zsarnoki hatalmát, vajha figyelmét nem kerülné el azon körülmény, hogy a munkás osztály elzüllődése a nemzet elpusztulásával egyértelmű.

E tekintetben kell valamit tenni, nehogy ránk is illessék majd az angol tudós mondása, hogy Európa legtöbb állama nagy városainak „nagyságán“ betegszik.

E sorok írására ösztönöztettünk azon alkalmából, midőn a főváros két és fél milliót vett föl, hogy a fényes nagy körutat építtesse ki, oly körutat, a mely hivatta lesz a világ városok legnagyobbszertü aventüivel versenyezni. Nagy körutat, nagy és fényes palotákkal építenek tehát akkor, midőn a szegény ember nem talál lakást a fölvirágzott magyar fővárosban! Mert mi haszna lesz a szegényebb, nagy igényeket nem tehető fővárosi polgárnak e körut kiépítésétől? Hiszen nem fog ott találni neki, azaz jövedelmének megfelelő hajlékot, mert ama nagy házakban minden lesz — szalonok, fürdőszobák stb. csak egyszerű lakás nem, melyért 200 forintot adhatna az adók által is jól megnyuzott fővárosi család. Nagy kör

utat építenek most — ez a főváros külső fejlődését csak emelendi — most midőn csak munkák háza volt a szükség. De ily apróságra a mi pedig tényezőnek bizonyul mai társadalmi viszonyaink közepette pénzt nem találnak a városi atyák. E szomorú tény fölemlítésével aggodalommal tesszük le mára a tollat.

a d.

Hogy áll a világ?

Szerbia és Bulgária kormányai már végérvényesen ratifikálták a bukaresti békeszerződést egyúttal érte-ítették a portát, hogy hadikat lefegyverzik. A leszerelés mint már mult számunkra jeleztük meg is kezdődött a szerb vasutakon pár napig szünetelt a magánforgalom, mert a szállító eszközöket teljesen igénybe vette a hazabocsátott katonák és tartalékosok elszállítása. A porta is ratifikálja a békeszerződést s most már a bekezdések kicserélése után a nagykövetek értekezletének fődadata lesz a legutóbbi hónapokban végbement eseményeknek megadni legalább ideiglenes formában, a nemzetközi elismerést.

Mig a szerb és bulgár kormányok már eleget tettek Európa határozott óhájának a lefegyverzés tárgyában. Görögország meg mindig nem ad egyenes választ. Arra várnak, hogy Kréta szigetén lázadás fog kitörni. Minthogy azonban a török szultannak módjában áll a szigetre annyi katonaságot küldeni mennyi szükséges, nem valószínű, hogy a forradalom sikerre vezetne s hogy az athéni kormány aspirációit elő fogja segíteni. Görögország tehát egyelőre, habár már a multkor jeleztük, hogy lefegyverzi hadát, mert a kormány ez iránt tett is némi lépéseket, meg mindig hadi lábón tartja seregét.

Az angol válságról általunk már közölve volt hír valóban bizonyul. Chamberlain kihez Travelyan is csatlakozott, csakugyan kilép a miniszteriumból. Egy mai londoni távirat a következőket jelenti: Hír szerint Chamberlain és Travelyant az a körülmény bírta a lemondásra, hogy, mint Gladstone a legutóbb tartott minisztertanácsban előadta, az ir földbirtokok megváltására szánt összeg kezelésével az ujonnan alkotandó irországi parlament bizatnék meg. Gladstone kormányelnök igen szívesen hangon válaszolt a két kilépni szándékozó miniszternek s tőlük néhány napi halasztást kért, melve, hogy az eddig fölmerült differenciákat el fogja oszlatni.

A Konstantinápolyban összeült konferencia a török-bulgár egyezmény jóváhagyása

ügyében, a bulgár megbízottnak kijelentése folytán a tárgyalásokat megszakítja s Konstantinápolyból távozik. Így áll az ügy ma. A porta ideges e fordulat miatt s kérdést intézett a diplomacziához, mi lesz a teendő. Anglia tanácsa az, hogy a porta egyezzen bele az elethossziglan történő kinevezésbe, melyet Sándor fejedelem, mint rumeliai kormányzó kíván, Oroszország azonban azt a tanácsot adja, hogy a porta ne engedjen.

Szegény törökök, már most mit csinálnak?

SZAPULÓ.

És megint jött egy parancs. A „hapták“ szépségei iránt fogékony szívvel elrendeli a reix-krix-miniszter, hogy a magyar ezredeknél nem szabad senkinek elkialtani magát „vigyázz“ büntetés terhe alatt. A „rexum kerták“ s „hüpefecz“ s több e fajta műkincesek az osztrák katonai nyelvészotárból gondosan megőrizendők az utókor számára és a nyelvbuvárok nagy építésére. Isten ments, hogy a német nyelv csorbat szenvedjen ezeknek kiküszöbölése és lefordítása által más barbár nyelvekre, magyarra, lengyelre, olaszra, csehre a hadsereg egysége veszélyeztetve lenne ez által. Mindeu káplár tartozik annyi civilizációval bírnival hiszen „ur“-nak titulázza őt a fráter is, meg a közlegény, hogy ezen inartikulált hangokban szolgálattal gyakorlattal díszkedhessék s róla a tisztek ez alapon feltehessék, hogy tud németül. A mi pedig a legénységget illeti, az köteles megérteni, akármit kiabálnak rá rapport fogás vagy — pofonítás lévén jutalma a német taktikai és technikai kifejezésekben való járátlan-ságnak. Így terjed a kultúra!

No persze! Csak hogy nálunk kivétel is van! Sehol a világon „külön hadseregnek“ „Armeesprache“ oly volapükféle, senki által nem értett világnyelve nincs, nem is volt s alig lesz, csak nálunk van, mintha bizony a hadsereg nyelvészeti akadémia s a hadtudomány grammatika lenne. Másutt az állam nyelve s hadsereg nyelve. Alkalmazzuk ezt Ausztria-Magyarországra s az következik belőle, hogy szent István birodalmában magyar és horvát, Ausztriában semminő államnyelv nem létezik előjog tehát a németet sem illeti. Az „Armeesprache“ valóban még azon időből származik, midőn az egész monarchiában a német volt az államnyelv, s azt akarták, hogy az egész monarchia németté váljék, e kísérlet kudarcot vallott, megbukott s csak az Armeesprache maradt meg belőle, borzasztó kínzására a népeknek s állandó nevetéségek tárgya mindazok előtt, kik a katonahumorban gyönyörködni szoktak.

De azért kijött a parancs, mint minden évben egyszer, kétszer sőt háromszor, hogy a hadseregben mindenki hüséggel és engedelmességgel tartozik a „császárnak, a felsőbbeknek, a német nyelvnek!“

De hiába való minden erőlködés az Armeesprache megmentésére, az nem éli túl e századot s az öreg czopfos generálisokkal el fog temettetni. A csehek

a Zagya felhőszakadásakor. Azért mondom a Zagyat, mert ez nem közönséges víz: szükség esetén az Avemariát is pótolja, mint egy jász városban, ahol egy vendég átutazván, déli harangszókor egy csoport embert talált az utcán, föltett kalappal.

— Ejnye, hát itt nem foly az Ave Mária? Kérde őket megütöközve.

— Ühm! hát az ur még azt sem tudja, hogy nálunk a Zagya foly? — felelt vissza egy hang indignálódva.

Hanem a könyvet, főleg a haza könyvét még a Zagya sem pótolhatja. Ahhoz egy Duna kell, mint Eötvös kérdezi:

Buda, Mohács, Nándornál elfolyó,
Tán honom könyve vagy, te nagy folyó?

Mi idezi elő leghamarabb a könyvet? Torma-füst és por. Hát a könyveket? Az írói nekikeresedés, a gőzölgő tudomány és a ragyogni vágyás aranypora. — A kivétel megerősíti a tételt.

Azt mondja egy Altenburger nevű német doktor, ki a könyvek természetrajzát megírta, hogy könyveket sirni valamennyi teremtmény közt csak az ember képes. A könyv épen oly nagy előnye az embernek, mint a beszéd. Mert a könyv, mint sz. Ágoston mondá, a lélek vére. Bizonyos lelki igaztosság, a szenvedés vagy öröm öntudata, itélő, még képzelő tehetőség kell ahhoz, hogy könyveink folyjanak. Az állatok, a krokodil könyve mesébe való.

A gyermek háromhónapos kora előtt csak ordít, nem könyvezik; a cretinek soha vagy csak igen ritkán ejtenek könyvet. Pedig a könyvkészlet mechanikai berendezése az állatoknál sem hiányzik, sőt idegrendszerük mesterséges izgatása, pl. villanyozás által, bőséges könyvpatákat sajtolhatunk szeméikből.

Miként a könyvet sirni, úgy a könyvet írni szokták. Szentén csak az emberek; — az állatok soha. Kivételnek némely asszonyi állatok, akik újabb időkben nem csak könyvet sirnak, de köny-

ki fogják küzdeni nekünk a magyar nyelv használatát a magyar ezredeken, ha a magyar kormány a magyar nyelvről lemondott.

Linux mars! Ki mer így szólni?

HIREK.

A közeledő évnegyed indokából tisztelettel kérjük elvtársainkat lapunk terjesztésére.

Kérjük továbbá azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetésük lejárt, annak megújítására.

S végül kérjük azokat, kik hátralékos előfizetési összegekkel tartoznak, különösen pedig kiket fizetésre magán levélben is felhívtunk, hogy a hátralékos összegeket beküldeni, s ez által a lapkiadás terheit könnyebbé tenni sziveskedjenek.

— Márczius 15. Elvonulnak előttünk az árnyalakok, nagy idők, nagy tettek nagy tényezői: a szabadság vértanúi, a függetlenség bajnokai; látjuk tündöklő arcukat; s a dicsfény, mely az alakokat körüluggi elvakítja a mi gyarló szemünket, mert hát elszoktattak minket a nagy hatásokról. Szinte megfélemlülve hajtjuk meg fejünket a nagy idők szellemei előtt, mert tartunk attól, hogy megkérdezik: mivé tettétek a szabadságot, melyet a hazának vérünkkel szereztünk? Szabadságunk meg van nyirbálva! Most szívünk rejtekében meg-megújítjuk ama nagy napok emlékeit, ünnepeinket is szerte e hazában márczius idusát, azt napot, mely történelmünk lapjain arany betűkkel van följegyezve, s újból megizmosodik lelkünkben a hazaszeretet magasztos érzeméne, s átadjuk majd utódainknak örökül ez érzemény szikráját, és ők — utódaink — nyomaikba lépnek majd azoknak kiktől a mai kor gondolatokban, felfogásban, készségben olyannyira külföldözött Megünnepeink márczius 15-ét, fölidézzük ama dicső kornak ezernyelcszáz negyvennyolcznak magasztos emlékeit, tanítjuk meg gyermekeinket a szabadság hőseinek neveire, mondjuk el az ifju nemzedéknek a nagy idők történetét s véssük szívükbe a kiolthatatlan honszerelmet s lelkesedést amaz eszmékért, melyekért 1848. hősei e földet vérükkel öntözék. Megújítjuk tehát az emléket minden évben szent kegyelettel, méltó ihletettséggel, mert elvész az a nemzet végképpen, melynek lelkéből nagyjainak tiszte-

veket is irnak. Nem csoda. Az ő könyvirigyók (Thranendrüse) egy harmadnyival több, mint a férfiaké. Itt is előnyvel bírnak felettök, mint a nyelvben, a beszédben. — A könyveket fájdalom, — a könyveket gép szokta kinyomni, sajtolni.

A könyvek háromfélék. Sem jók, sem rosszak, melyeket pl. vagyunk elvesztése, szereteteink halála, sérelmek stb idéznek elő: — rosszak, melyeket a hiszég, méreg, bűn facsar ki; — és jók, melyeknek forrásuk az apostol szerint, a Szentlélek. Ipse Spiritus postulat pro nobis, gemitibus inenarrabilibus. (Rom. 8.)

Es nem háromfélék-e általában a könyvek? Vannak lágyemelegek, melyek hasonlítanak a bikkfagorgácsokhoz: az igazat nem merik nyitni vallani, félve az ultramontán gunyszótól. Vannak istentelenek, erkölctelenek mindenütt; — és vannak jók is itt-ott, melyeket azonban szerzőiken kívül alig ismer más valaki, — hiába sohajtoznak és postolálnak.

A könyv főalkatrésze, 98 százalék, tiszta víz. A fehérszínű, zsír, nyálka, só, vilsavas mész összesen másfél százalékot tesznek ki; a szilárd rész, mely a könyv elpárolgása után visszamarad, csupán egy félé százalékot képez, mely a görcső alatt apró halszálkákhoz hasonló keresztalaku vonaljegeket mutat.

Vannak könyvek, melyek főalkatrésze szintén víz, a só és vilsav, mely maradandó becsöket képezhetné, alig egy fél százalék; az is inkább salak, mely szálkákat, nyuzó és vágó, szuró eszközöket tartalmaz. Keresztet azonban, vagy keresztény szellemet nem igen fódözhetnél föl benők mikroskoppal sem.

Szemünk világának a ragyogó fényt a könyvek kölcsönzik, melyek ha kiszáradnak, a szemcsillag s a szem fehére halvány, bágyadt lesz.

A könyvek hasonlóképp eszközlik a világ a káprázttató külfényt, a csillogó átmüveltséget, a felvilágosodást.

A könyv kitisztítja a szemet a beleesett portól és gáztól. A könyv szintén kitisztítja a lelket

TÁRCZA.

Könyvek és könyvek.

Quintilian „Szónoklattana“ azt tanácsolja, hogy könyvezni csak az merjen, ki nagy észtehetéssel bír; mert semmi sem képes hamarabb nevetésre indítani a közönséget, mint a könyv, ha rögtön föl nem szárad.

Ebből én azt következtetem, hogy könnyű dolog lesz a könyv felett humorizálnom; mert nem kell egyéb, mint tollamat kissé hosszabb ideig áztatnom a könyvek vizébe, hogy chemiai erejüktől maga is könnyűvé változzak; és kész a hatás, a derűtség, a mosoly és humor.

Azt mondják a literátorok, hogy „a humor a könyveken átszűr mosoly.“ En e definiót hiányosnak találom. A könyv maga a humor. Mert mi a humor? Nedv! Es mi a könyv? Szintén nedv. Azért a könnyűnedvbe mártott tollnak okvetetlen tele kell humorral lennie; vagy másképp, a humoros toll eo ipso kö(n)nyű-toll, mely oly könnyen szokta átröpíteni az olvasót a legnehezebb témák fölött!

Ah könyvek! de hogyan szóljak rólatok, anélkül, hogy a könyvekkel össze ne olvaszsalak! Hiszen oly hasonlókat vagytok egymáshoz, mint a valódi gyöngy az üveggyöngyhöz.

Persze, a mai kor modern fia nem látja ezt. De látták őseink, a mult századbeli és régibb írók, kik szerint a siránkozó könyvezett, könyvet hullajtott. Az ő szótárukban Könyves Kálmán is valószínűleg könyves Kálmánt jelentett, — de az újabb szófaragók azt is más értelemmel ruházták fel, nem tudván, hogy könyv és könyv synonym fogalmak. Quod erit demonstrandum.

Könyv és könyv... mindkettő oly sokat beszél, — némán! Mindkettő egy forrásból fakad: a Koponyák hegyének lábainál; és mindkettő akkor szaporodik, ha a részvét esője dagasztja, mint

lése csodálása kihalt Márczius 15. a vérrel szerzett szabadságnak ünnepe, nemzetünk ünnepe, e napon hangoztassuk egy szívvel-lélekkel: éljen a haza! éljen a szabadság!

Az ifjuságnak pedig elmondjuk a költő sorait:

— — — — — A márczius ha jó
Hadd járjon át a bűvös levegő
Néz: mit még tegnap tél zord fagyá ilt
Ma szint ilt a illatot az égbe küld!
Ha márczius jó zsarnokot jőszve,
Ugy üdvözöld őt, mint jó testvéredet!
Legyen dal ajkidon, sziveden láng:
S mindig szabad lesz nemzetünk, hazánk!

* **Amerikai humor.** Kalifornia egyik magános farmjába éjnek idején egy medve vetődött be. A háziasszony, ki egyedül volt otthon, azt hitte, hogy résszeges férje jő s mielőtt világot gyújtott volna, a jövővetni annak rendi és módja szerint fogadta. A medve meg azon éjjel tizenegy mértföldnyire szaladt s róatelve megtéptatását, két héig nem jött elő társai közéd. — V. asszony: „Mondj csak férjem uram, mit jelent ez: az amerikai család átlagos személy állománya 5,04? Megyarázd meg a mi családunkon.” V. ur: „Hm... az 5 persze te vagy s minthogy 4 gyermekünk van a 4 is meg van megvárázva.” V. asszony: „Hát te.” V. ur: „En a 0 vagyok.” — „Ugyan hogy jatok föl azzal a dinamitosokkal, mondok én nektek egy nitroclerines történetet, ez a valami. A Prairie chen közelében a Chicago-Milwaukee pályán robbanási munkákat kellett végezni. A vállalkozó néhány hordó robbantó anyagot valahol mélyen a földbe ásított el, valamelyik munkás azonban nyitva felede egyszer a gödör ajtját. Egy disznó ment be s elkezdte szűrészölni a hordó tartalmát s mivel tetszett neki az édes ital tele szopta magát. Aztán bevetődött egy istállóba, a hol a vállalkozó lovai, számszerint 40-en állottak. A disznó összeviesza csatangolt a lovak lábai közt, míg egy szürke oldalba nem rugta. A robbanás megtörtént és sem a disznóból, sem a lovagból nem is láttak többé egy szőrszálat sem, a hol pedig az istálló állt, most egy rémséges gödör van, szélessége 200, mélysége 50 láb. Ez a tény.” — Egy newvampshirei bérlő nem rég levelet küldött a szomszéd városba s megkérte a postamestert, hogy adja át a levelet „egyik becsületes ügyésznel”. Tíz nap múlva azzal a megjegyzéssel jött vissza a levél: „Itt nincs.”

— **A legújabb szivartöltékek.** Egy ket-harmad részében elszívott ötkrajzáros kúbaszivart hoztak be hozzánk ma délelőtt, a melynek belsejéből egy szilvماغ kandikál elő. S hogy mily praktikus „dohány-pótló” a szilvماغ, azt alig tudhatja, a ki nem látta ezt a nevezetes szivardarabot. A szilvماغnak az egyik fele, a melyik a tüzzel érintkezett, egészen átván egve. Ez a jeles szivar pedig a temesvári dohánygyárból került ki.

— **Az volt aztán a zivatar.** Szegedről írják, hogy a mult napokban jókora szél fujdogált; egy éjjel a cégtáblákat erősen rázta zörgette, a kutyákat csikorgatva hibálta a nyitva hagyott ajtókat csapodta, de valami rendőrelenes galibákat, a rendőrség

holmi ráragadt szennytől és beléesett gerendától. Sokszor azonban ellenkezőt eredményez: port hint a szembe és lélekbe.

Folytassam-e? — Poéták harmatnak és gyöngynek nevezik a könyvet. A hitrege egyenesen a tengerparton siránkozó Andromeda könyveiből származtatja a gyöngyöket és korallokat. — A könyvben is vannak gyöngyök, legalább u n. gyöngyosor betűkből. És vannak hamis gyöngyök itt is, ott is, épen úgy, mint chinai ezüstök, talmi aranyok és simili-gyemántok. Nem csoda. Korunk egyenlően gyárt könyvet, könyvet és gyöngyöt, és — igazságot!

Egy angol regében olvasám, hogy bizonyos leány, gonosz kegyetlen mostohájától elszökvén, messze földekre barangola. Ott éjjel idején tanczó tündérékkel találkozik, akik őt megszánnak, s vizsgálatul biztosítják, hogy bármit kér tőlök, megadják neki. Jutka kincseket kért, hogy otthon hagyott szegény jegyese majd tudjon min házat venni, ha övele házasságra lép.

— Kérésed teljesítve lesz! — mondák a jószívű tündérek; csak menj haza.

Amint Jutka belép a kapun, (háromnapi kóborlás után) ott fogadja vén szipirtó mostohája egy hasáb fával és megrakja szegényt amegy igazában. — Hanem, oh csodák csodája! szemé szája elall, midőn látja, hogy a síró leány hulló könyvei mind csupa tiszta drágagyöngyök. A jelenetre épen odavetődik a szomszédból a vőlegény is. Ő is látja a gyöngyöket pattogni, gurulni, mint nyári záporosókor a jégzemeket. Nosza mindjárt csöbört keritene, és a leány orra elé tartják, hogy sirja tele gyöngyökkel. Hogy pedig Jutka meg ne unja a sírást, jól-jól nyakon ütek, valahányszor pihegni akar vala. Így aztán csakhamar annyit gyöngye lett a szegény családnak, hogy egy nagy palotát vehettek rajta Parisban, ahol talán most is gyöngyben foly életök.

Ez ugyan rege, de annál valóbb az, hogy két könyccseppért a mennyország-palotából is le-

tudtával, nem csinált, kivéven azt az egyet, hogy az iskola-utca elején lévő „Zam Soldaten”-hez címzett ősi pálinkamérés ajtájára pingált bakának a kezéből elfujta a kupicát. (Azt különben valamelyik koplalós is elcsenhetette.) Most utólagosan tösténik azonban a jelentés Cserei Adél petróleumlámpa-világító vállalkozó részéről, hogy még sem viselkedett az a szél — a vállalkozó állítása szerint szörnyű zivatar — olyan emberségesen, mint ahogy látszott, mert nagy rendőrelenes galibákat csinált a petróleumlámpák között s valami 10 darabot közülök teljesen használhatatlanná tett, a mennyiben háromból kifujta a rézkúpót, ötből a petróleumtartó edényt kettőnek meg elvitte a lábát: az oszlopokat, s ez volt a legeredetibb ötlete; mert az a két lámpa azóta mint a Mohamed koporsója, ég és föld között lebeg a levegőben. Persze most már a város kasszájának kell előállni s kiszurkolnia a költséget, a mibe a „szörnyű zivatar” által elpusztított lámpák helyett készitendő újak kerülnek. Hanem az a ménkü nagy szél más kárt is okozott még a lámpáknál, csak hogy azt a vállalkozó nem vette észre; ugyanis kifujta belőlük a petróleumot s e miatt az előirt időnél korábban elaludtak. Ezt az istelenséget különben gyakran elköveti a szél a petróleumlámpákkal.

— **20 év után.** A napokban érkezett haza Remete, temesmegyei községbe, a „Márianosztrai” fegyintezetből egy román parasztasszony, ki ferje meggyilkolása miatt 1864. évben a fennállott temesmegyei törvényszék által halálra ítéltetett, mely ítélet azonban 1866. évben 20 évi börtönre változtatott. Az asszony ezen büntetést a fennevezett fegyintezetben ki is töltötte. Gyermekei azóta elhaltak, a háza, melyben az elkövetett gyilkosság miatt azóta nem lakott senki, össze dült, s a faluban élő akkori ismerősei és rokonai közül nem ismerte meg senki a hazatért asszonyt.

— **A Somogymegyei ugynevezett lázadás,** igazabban zsidóellenes tüntetések folytatás megindított vizsgálatok legutolsóját a gyékényesiek ügyét érintőleg a tegnapi kir. kuria I. büntetőtanácsa Perczel Béla elnöklété alatt. A Budapestől delegált törvényszék által Kaposvárott hozott ítéletet a kir. tábla több pontban megváltoztatta már s most a kuria a vád alól fölmentette Turai Pali Józsefet, Csóók Gyöngyöt, Turai Mihályt, Tóth (Balogh) Mihályt, Gergelyes Andrást, Székra Istvánt és öreg Szemes Józsefet Ellenben Posztovanez József (19 éves), és Kiss János (19 éves), tekintettel fiatal korukra, a b. k. 92. §. alkalmazásával a táblai ítélet megváltoztatásával egyenként 1 és fél évi börtönre ítéltettek. A többi vádlottra nézve a táblai ítélet helyben hagyatott.

— **Élelmes regalebélő.** Lakik Alberti községben egy ur, a kit úgy hívnak, hogy Fayer Bernát s a ki egyéb foglalkozásától eltekintve, zsidó és regalebélő is. Fayer Bernát sokat törte a fejét, hogy miként teremthetne lehetőleg nagy „piacot” az ő pálinkájának s az az ötlete támadt, hogy majd plakátokon hirdeti e jeles italt, hát ha ez az újítás jobban vonzza a szomszjas torkokat az ő butikjába — Ugy is tett. Nyomatott Budapestben óriási plakátokat, melyeken tudtul adatott mindenkinek, aki barátja a spiritusnak,

het egyet vásárolni. A bűnbánat és a felebaráti szeretet könyvét értem, Mert ha egy pohár hideg vizert is mennyországot ad az Úr, még inkább adhat egy forró könyccseppért, melyet a felebaráti szeretet tüze melegített föl. — mondja a tudós Bellarmin bibornok, ki régenre könyvet irt a könyvekről. (De dono lacrymarum.)

„A papir századunk atka” szokta mondogatni egy híres német tudós, Fallmerayer. Midőn egy napon tudós társai az ebédnél arról vitakoztak: vajjon műtörténelmi szempontból ki az emberiség legnagyobb jötevője? — a tudós fragmentista oda nyilatkozék, hogy: Omár kalifa, ki az alexandriai könyvtárt megégette. Társai e nyilatkozat fölött csodálkozván így magyarázta ki magát: „Mit? Hát önök nem látják be, hogy e becsületes ember nélkül tanuló ifjuságunk még jobban kinosztatnék, mint most, s hogy ülő kartársaink aranyeres bántalmi még gyógyithatlanabbak volnának?!”

Jól tudom, hogy e furcsa nyilatkozatot napjaink könyvgyártói nem irták alá. Annál inkább aláírhatnák azt a veleményt hogy az emberiség legnagyobb jötevője az lenne, ki valamennyi fájdalomkönyvet fel tudna száritani.

Pedig ez sem igaz. Mert az emberiség legnagyobb jötevője így szolt: „Boldogok, akik sírnak!” — Engedjétek hát a könyveket folyni, mint szent Péter, kinek arczain a könyvek barázdákat mosának. — Földünk a könyvek hona. „Vallis lacrymarum” (83. zolt. 7. v.) Ugyanazért csak az ég könyve termekenyitheti, melyből, Petőfi szerint, sár lesz. Hegyi tavainkat nem ok nélkül nevezik a költők tengerszemeknek. — Oly szépek azok, mintha a Teremtő szeméből kiesett könyccseppek volnának.

Gyakran egy könyccseppben egyesül a menny és pokol. — Azért kérdi Vörösmarti:

„Kisded csepp te öröm s bánat harmatja mi vagy te? Vaj, mi vagyon benned mennyből elegyítve s pokolból?”

(„Széplak.”)

hogy nála ilyen meg amolyan olcsón lehet bepálinkázni, sőt aki 10 literet vesz egyszerre, ráadásul egy literet ingyen kap. Ezeket a plakátokat egy tót nyakába akasztotta és köröztette nemcsak Alberti, hanem a szomszéd Irsa községben is Ánde rajta vesztett, mivel Irsa község derék jegyzője, Raksányi Kálmán elkobozta a plakátokat s figyelmeztette az élelmes regalebélőt, hogy ha még egyszer megeselekszi ezt a dolgot büntetésül a saját pálinkáját itatja meg vele. Ezt a végzést Bicskey Kálmán monori egészségügyi is jóvá hagyta. Fayer B. látva, hogy a nép javát szíven hordozó tisztviselőket van dolga s mivel félt, hogy végrehajtják rajta azt a másíthatlan büntetést, melylyel megfenyegették lemondott a plakátokról.

— **A Szent-István társulat** ez évi közgyűlését a azokott ünnepélyességgel tegnap délelőtt 10 órakor tartották meg Simor János herceg-prímás elnöklété alatt a közp. papnövelde int. dísztermében, mely ez alkalommal előcsarnokával együtt elégtelen volt a nagyszámu s díszes közönség befogadására. A közgyűlés az egyetemi templomban ünnepélyes mise előzte meg, melyet a herceg-prímás végeztet fényes segédlettel. Miss után a társulati tagok a díszterembe vonultak, a hol már nagyszámu közönség gyülekezett össze. A közgyűlésen jelen voltak a püspöki kar részéről: Samassa József egri érsek, Császka György szepesi, Dulanszky Nándor pécsi, Schiauch Lőrincz szatmári, Kovách Zsigmond veszprémi, Zelka János győri, Lónhard Ferencz erdélyi megyés püspökök, Szapáry Géza főudvarmester, Apponyi Albert, Károlyi Sándor, Zichy Nándor grófok, Fraknoi Vilmos, Gyuricska Antal, Steiner Fulöp apát kanonokok, Trautwein kegyesrendi igazgató, az egyetemi hittanárak s számos hallgató. A közgyűlés megnyitása előtt Károlyi Sándor gr., Lonkay Antal, Balogh Sándor, Kürtz Antal tagokból álló bizottság elment, hogy a hercegprímást a közgyűlés megnyitására ünnepélyesen meghívja. Tíz percznyi szünet után Simor János bibornok, hercegprímás, eszte gomi érsek, a bizottság élén, a közönség éjjelezése közt megjelent és elfoglalván az elnöki széket. A gyűlést remek s classikus beszéddel nyitotta meg. A beszéd kinyomatásába gr. Károlyi Sándor felkérésére ő emenciája beegyezett. A gyűlésen betöltettek választásutján az igaz. választmányban megüült helyek. Romai pápa ő szentségéhez felirat küldetett. Végül intézkedés történt a hercegprímás jubileumának méltó megülésére.

Országgyűlés.

Mult számunkban érintettük, hogy a törvényhatóságok rendezéséről szóló javaslat feletti vita még huzamosabb ideig el fog tartani, nem történt így, mert vagy huszan kik szólásra jelentkeztek előlítottak úgy, hogy csak B a r l a József képviselő ur készségének s ugy Ellenének sikerült kiküzdeni, hogy U g r o n G á b o r szóhoz férhessen

A p é n t e k i vitában felszólt M e s z l é n y i L a j o s s hatásos beszédben támogatta Bartha Miklós határozati javaslatát; ekkor a fel-

Nagy lelkek legtöbbre becsülik a bukónyt; kicsinyek és okatlan állatok a — bükkönyt.

A megmetszett szőlőtöke könyveket sir. — E könyvekből sarjadzanak ki a gerezdtermő venyigék. — A megtérés könyvei hasonlóképp termik a jöttettek gyümölcsseit.

Kik könyvhullatás közt vetnek, örvendve aratnak, — zengé az ó-szövetségi királyi lantos. (125. zolt.) Más helyen pedig így szolt: „Cibabis nos pane lacrymarum, potum dabis in lacrymis.” (Psalm. 79.)

„Ne panaszoljátok föl könyveiteket, — biztat egy nevezetes író, boldog könyvek azok, melyek, mint a csepegő kő, oszlopokat képeznek. S ezen oszlopokra az örök élet fényes boltzata hajlik.”

Ha reggel nincs harmat, okoskodék Eötvös, — többnyire még az est előtt esőt várunk; s így arra, kinek könyvei ifjuságában nem folytak, néha egész könyzapor vár.

Ha csak csepp esnek az Istent szeretőnek szeméből a pokolba, eloltaná annak tüzet, — ugymond egy szent.

Mennyi szépet idézhetnek még a könyvek szükséges voltáról! Azonban legyen elég záradéknál csupán azt fölhoznom, hogy a könyvek az egyház leghatalmasabb fegyverei saját fiai ellen, mint Veturiának voltak Coriolán ellenében. — A könyveknek aránylag kevés hasznát veszi az egyház.

Folyjanak tehát a könyvek, mindaddig, míg Istennek úgy tetszik; hiszen ő azokat figyelemmel kíséri, mint a Tóbiáséit. — Nem c földön lesz az, mikor szent János szavai szerint, letéröl minden könyvet szentjeinek szeméről. (Apoc. 21.) Nem megyen ám oda semmi fertőztetett és hazug, ha nem csak akik be vannak írva a Bárány életkönyvebe. (Ibidem, 21, 27.) A hazug könyvek írói és olvasói künnrekednek „könyvező” szemekkel.

Tehát a könyv és a könyv ott is viszonyban lesznek egymáshoz...

iratkozottak letöröltetvén magokat a vitát már be kellett volna zárni, midőn előbb Csánády Sándor azután Hermann Ottó végre, midőn már hiában néztünk körül Barla József jelentkeztek, s felszólalásaikkal kitöltvén az időt a vita bezárását lehetetlenné tették.

Szombaton szözlottak azután Ugron Gábor s Horánszky Nándor mindketten a javaslat ellen, erősen támadva mutatták ki, hogy Tisza Kálmán nem czelez mást mint saját hatalmának megerősítését.

Hét fön voltak a zárbeszédék, hétfön szólott Tisza Kálmán is hosszasan, s ép úgy elforgatta az ellene felhozott érveket mint ezt rendszeren tenni szokta. hogy azok megszufolásának legálabb látszatát előidézne.

A szavazás kedden volt eredménye a következő:

Igennel vagyis a kormányjavaslatát megszavazták 207-en ellene szavaztak 141-en távol voltak 63-an; és pedig:

Igennel szavaztak: Latinovics Gábor, Latinovics János, Lathóczy Imre, Láng Lajos, Lehoczky Egyed, Lipovniczky Sándor, Literáty Cdon Lónyay Sándor, Lőrinczy György, Lukács László, Mandel Pál, Mars Lőrincz, Matuska Péter, Máday Lajos, Mednyánszky Ede br, Mikajlovics János, Mohay Sándor, Molnár Antal (szamosújvári), Molnár Viktor, Münnich Aurél, Nadányi Miklós, Neményi Ambrus, Neppel Ferencz, Nyáry Béla br., Odescalchi Gyula hg., Ordódy Pál, Országh Sándor, Pauler Tivadar, Péchy Gábor, Piachy Tamás, Podmaniczky Frigyes br., Pogány Károly, Popovics Vazul, Porubszky Jenő, Probstner Arthur, Pulay Kónél, Pulszky Ferencz, Rakovszky Géza, Rakovszky György, Rakovszky István, Rácz Athanáz, Rohonczy Gedeon, Rostaházy Kálmán, Roszival István, Róth Pál, Rónay János, Schmidt Gyula Sebő Imre, Sigmond Dezső, Stoll Lároly, Szabovjécs Mihály, Szakáll Ferencz, Szalay Ödön, Szapáry Gyula gr., Szathmáry György, Szathmáry Miklós, Szentgyörgyi Imre, Szerb György, Széchenyi Jenő, Széchenyi Pál gr., Széchenyi Tivadar gr., Szilágyi István, Szilágyi Virhíl, Szirmay Ödön, Szirmay Pál, Sztányi Bernát, Szivák Imre, Szilágyi Olivér, Szomjas József Szögyény Emil, Szögyény Marich Géza, Sztójacsokovics Sándor, ifj. Teleki Domokos gr., Teleki Géza gr., Teleki Samu gr., Teleszky István, Tibád Antal, Tischler Vincze, Tisza Málmán, Tisza Lajos gróf, Tisza László, Török József, Török Zoltán, Trefort Agoston, Ullmann Sándor, Urányi Imre, Urbanovszky Ernő, Uzovics Pál, Vadnay Károly, Vay Elemér br. Vámos Béla, Várady Gábor, Véghső Gellért, Visi Imre, Vizsolyi Gusztáv, Wasmer Adolf báró; Wodianer Albert báró, Wodianer Béla, Zalay István, Zatyuczky Gyula, Zeyk Dániel, Zeyk Károly, Zsámbokréty József, Zsigmondy Vilmos, Zsilinszky Mihály, Abonyi Emil, Amon Ede, Andaházy László Andaházy Pál, Andrássy Manó gr., Andrássy Tivadar gr., Antal Gyula, Apáthy István, Baich Miklos br. Baranyi Ödön, Baross Gábor, Bathányi László gr. Bauszner Guidó, Bay Barna, Baliutitt József br., Bánfi Béla gr., Bánfi Dániel br., Bérczay Gyula, Bérczay Ödön, Beles János, Bende Imre, Beniczky Ferencz, Beóthy Algernon, Bethlen Ödön gr., Bezerédj Viktor, Biasini Domokos, Bisingen Erud gr., Boer Antal, Bohus László, Bohus Zsigmond, Bornemissza Ádám, Boros Bálint, Bossányi László, Bubich Zsigmond, Busbach Péter, Chorin Ferencz, Csáky László, gróf, Csávossy Béla, Cselkó Ignác, Csernátony Lajos, Dacsó Pál, Darányi Ignác, Dániel Ernő, Dániel Gábor, Dániel Márton, Dániel Pál, Dárday Sándor, Degen Gusztáv, Degenfeld Lajos gr., Dimitrovic Milos, Döry Dénes, Elekes György, Emich Gusztáv, Fackh Káoly, Falk Miksa, Fáy László, Fluger Károly, Fodor József, Földváry Miklós, Gajáry Ödön, Gál Jenő (felvinczi), Gáll József, Gergelyi Tivadar, Gödl Károly, Gromon Dezső, Gulácsy Dezső, Gurban Constantin, Gutenu Károly, György Endre, Halassy Gyula, Harkányi Frigyes, Harkányi Károly, Hegedüs József, Hegedüs Sándor, Hieronymi Károly, Horváth Géza, Horváth Gyula, Horváth-Toldy Lajos gr., Huszár Károly báró, Ivánka Imre, Izákovits Milán, Jánosy János, Jókai Mór, Justh György, Kajuch József, Kapistorty Ferencz, Karácsonyi Aladár gr., Kemény Endre b., Kemény Gbor b., Kemény János b., Kegl György, Kiss Pál Kovács László, Kőrössi Sándor, Krajcsik Ferencz, Krausz Lajos, Kralitz Béla, Kricsfalnsy Vilmos, Kubinyi Árpád.

Nem-mel szavaztak: Lázár Ádám, Lázár Mihály, Liphay Béla b., Lits Gyula, Lukács Gyula, Lukó Géza, Lyka Dóme, Madarász Jenő, Madarász József, Majihényi Ádám, Margittay Gyula, Matkovich Tivadar, Martonffy Károly, Mészleány Lajos, Micsky Lajos, Mihályi Péter, Miklós György, Mocsary Lajos, Nagy Ferencz, Nagy István, Németh Lipót, Olay Lajos, Olay Szilárd Orbán Balázs, Onody Géza, Pappszász György, Pappszász Károly, Pantotsek Rezső, Piliszy Nándor, Pongrácz Adolf gr., Potoczky Dezső Rácz Géza, Róth Ferencz, Sággy Gyula, Simonyi Iván, Siskovich Tamás, Steinacker Ödön, Szabó László, Szalay Imre, Szalay Károly, Szathmári László, Szoboszlay József, Teutsch Traugott, Thaly Kálmán, Tholcay Gábor, Tomcsányi László, Tóth Antal, Tóth Ernő, Tórs Kálmán, Tulek Benő Ugron Gábor, Unger Alajos, Vadnay Andor, Veres József, Veszter Imre Wenckheim Frigyes gróf, Wenich Vilmos, Wolff Károly, Záj Adolf, Zselénszky Róbert gróf, Almásy Sándor, Andreaszky Gábor, b. Apponyi Albert gróf, Abrahámfy Gyula, Abrányi Kornel, Anyos Tivadar, Babcsó Vincze, Balogh Géza, Barla József, Bartha Miklós, Becker János Beóthy Ákos, Berger Ignác, Bernát Dezső, Berzoviczy Irnák, Bethlen Gerely gr., Békásy Gyula, Bittó Béni; Boda Vilmos, Bornemissza István, Bottlik Lajos, Csánády Sándor, Csávószky Lajos, Csuzy Pál, Dörr Soma, Enyedy Lukács, Ernuszt Kelemen, Farkas Balázs, Fenyvessy Ferencz, Ferenczy Miklós, Fornoszek Sándor, Frölich Gusztáv, Gaál Jenő (pécskai), Gál Péter, Goda Béla, Gosztonyi Sándor, Gondócs Benedek Graffius Károly, Grünwald Béla, Gulácsy Gyula, Gull József, Gullner Gyula, Györfly Géza, Györfly Gyula György Elek, Halász Zsigmond, Haviár Dániel, Helyi Ignác, Hermann Ottó, Hertelendy Ferencz, Hevessy Beredek, Hevessy Bertalan, Hodossy Imre, Hoitsy Pál, Horánszky Nándor, Horváth Lajos, Huszár István, Imtei Aurél, Imrich János, Inkey László, Irányi Dániel, Istóczy Győző Ivády Béla, Jakabffy István, Jeszenzky Ferencz, Justh Gyula, Kaiser János, Kästner Henrik, Ketzler Miklós, Kinszky Jenő gr., Komlóssy Ferencz, Kovacs Albert, Kovács Károly, Kürthy Sándor.

Távol voltak: Lázár Ernő, Lessko István, Lászlai Lajos, Liphay Pál, Matlekovits Sándor, Molár Antal (csáktornyai), Nendtvich Károly, Neiszidler Károly Pallavicini Sándor örgróf, Papp Elek, Perényi Péter b, Petrich Ferencz Péchy Andor, Prileszky Tádé, Pulszky Ágost, Pulszky Károly, Rigó erencz, Román Sándor, Szmó Lajos Szentiványi Árpád, Szereday Aladár, Széll Kálmán, Szontágh Pál, Szunyogh Szabolcs, Tanárki Gedeon, Teleki Domokos gróf, id. Thassy Géza, Trutia Péter Ugron Ákos, Uechritz Zsigmond b., Vargics Imre, Verhovay Gyula, Wahrmann Mór, Zichy Antal, Zichy Jenő gróf, Zimándy Ignác, Sándy György báró, Bekics Gusztáv, Beszenyey Ernő, Bööni József, Cziple Zsigmond, Eemkó Pál, Dessevffy Kálmán, Dimitrovic Mihály, Dobránszky Péter, Doda Traán, Domahidy István, Eszterházy Andor, gr., Ferencz József, Graf József, Gruber János, Gyapay Dénes, Halvax József, Hazay Erne, Hámos Lszló, Horváth Mór, Hunyady László gr., Isáak Dezső, Károlyi Sándor gr., Kiss Albert, Komjáthy Béa, Korizmic László, Kuncz Adolf.

ekként Tisza Kálmán akarátát 66 szótöbbséggel keresztül vitte

Szerdán vette kezdetét a részletes vita. A részletes vita sokkal élénkebb, mint azt tán Tisza Kálmán várta, egyrészt innét magyarázható azon ingerültség, melylyel a szónokok beszédeit kíséri. Egyebekben a részletes vitában kinos benyomást tesz Szilágyi Dezső és a kis Pulszki Ágostonnak, ki szabadkőmives atyához méltó fiu akar lenni viselkedése, ezek az urak most már egész nyíltan csatlakoznak a kormánypárthoz s támogatják felszólalásaikban, sőt a törvény 10 §-nál, mely azt rendel, hogy a kormány, ha a megye végzése neki nem tetszik utasítást adhat milyen végzést kell hozni, a megszorult Tisza Kálmánt egyenesen Szilágyi Dezső mentette meg zavarából

Tegnapig 22. §-us tárgyalatott le, az ellenzéknek k t alkalommal sikerült eddig a kormányt némileg meghátráltatni, egyik a már érintett 10 §-nál történt, a másik Grünwald indítványáról, mely utasítani kívánta a minisztert, hogy a közigazgatási bíróság iránt adjon be javaslatot, — Tisza forgatta a dolgot a mint tehetette. — azonban kénytelen volt meghátrálni, mert a határozati javaslat elfogadtatott, a vitát az ellenzék szónokai viszik, a kormánypart néma de szavaz.

VIDÉK.

Kalocsa, 1886. márcz. 16.

S Lang F. indítványa mártius 15-ki emlék-ünnepélyt városunkban is megtartották és pedig Saffenbergertestvérek helyiségeikben. Mindkét helyütt meglehetősen számban voltak a jelenlevők. Az egyik helyiségben úgy mint a másikban az indítványozó tartott az ünnepélyhez méltó felolvasást, a nevezetes nap és eseményeiről. Nemkülönben Petőfi „Talpra magyar...“ költeményét szavaltta el tetszés közt. T. P. szürszabó volt honvéd, jellemző hogy azal fejzte be mondókáját: „Az isten meitsen meg oly időktől...!“ Szavai még meglepedést sem okoztak, mert említett iparosunk akkori hazafias érzelmait, s függetlenségi elveit már rég feldolgozta föltaak.

Jó lesz e bőjti idényben még másról is megemlékeznünk. — Régi dolog nálunk, hogy a városházhoz, miután a lakosság többsége földmives polgárokból áll, a korteskedés utján ugynevezett szabadválasztás, a bírói székbe nagyrészt oly egyéneket ültet, kik a törvényekhez annyit értenek, mint hajdu a harangöntéshez; s eiket nem a bírói erélytisztasága, hanem alattomos ezélok vezetnek a polczra. Sokaknál azaz ambíció, hogy

ők majd részestülnek az ércs asztalánál; vagy, képviselő és jegyző választásoknál és a szolgabírói akaratnak hódolva: vezérszerepezhetnek... Ez elbizakodás visz aztán némelyiket oly tények elkövetésére, melyek nem a legszebb színben festik a városbírói cselekményeket. Így történt Sz. G. első bírójánál, bizonyos pénzek elkezelésének merénylete, mely napfényre jövé, állásától elmozdított. Így volt nem rég közszejou egy másik polgárbíró által elkövetett piszkos bűntény, mely még tisztázás és megoldásra vár. Hogy ilyenféle dolgok ne történhessenek, helyén volna, hogy városunk is rendezett tanácsuává alakulna át

Említést kell még tennem a hatalom erejével zöldágra jutott egyik jegyzőnkéről. Nevezetessé tette magát ez ur mindjárt kezdetben azáltal, hogy temető öreinknek, illetőleg sírásóknak kötelességül szabta a zsidóhullák eltemetését is, és pedig ilyenén szavakkal: „Kutya kötelességük lesz kendteknak ezután 20 krért a zsidóhalottakat is eltemetni!“ Hihető, ezáltal akarván ő jegyzősége zsidainknak, talmudjuk nyomán azt a kedvezést tenni, miszerint keresztény-polgáraitásaink ne csak életben, hanem holtuk után is szolgálják meg a zsidót.

Az idő tegnaptól (15) ugylátszik megjuhászodott. Ideje is, mert jószágos gazdáink kifogytak a takarmányból. De aztán meg a tavaszi munkálatoknak is itt lenne már az idejük. — Jövő vasárnap mint halhali a „Komló“ helyiségben ünneplendik márczius 15-ikét.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsde.

Érték-tőzsde.

— márczius 18-án.

Lapunk zártakor jegyezték a következő árákat:

Magyar aranyjár. 4 ^o / _o	104.50
„ papírráradek	95.70
Osztrák hitelrészvény.....	304.—
Magyar hitelbank.....	309.—
Jelzálogbank	124.30
Magyar földhitelintézeti zálog levél 4 ^o / _o	100.—
Osztrák-magyar bank zálog levél 4 ^o / _o	103.15
Cs. kir. kör. arany	5.85
20 frankos arany.....	9.97
Német márka.....	61.50

Gabona-tőzsde.

Az üzlet tartott árák mellett nem jelenlékeny.

Lapunk zártakor jegyezték:

Buza, bántási.....	76—81	8.10—8.85
„ tiszavidéki	76—81	8.05—8.80
„ pestvidéki	76—81	8.05—8.80
„ fejmegyei	76—81	8.10—8.85
„ bácskai.....	76—81	8.15—8.90
„ északmagyarországi	76—81	7.80—8.40
rozs	70—72	6.25—6.35
árpa takarmány	60—63	5.30—5.60
„ égetni való	62—64	5.80—6.80
„ sörfőzdei	64—66	7.—8.60
zab	39—41	6.20—6.70
tengeri uj bántási.....	75	5.25—5.30
„ másnemű.....	73	5.20—5.25
köles	—	4.50—5.—
káposzta repcze	—	—
repcze, új	—	—

Marhavásár.

Pozsony, márczius 15-én. Fölhajtattott összesen 1418 drb hizott marha, köztük 1131 drb magyar ökör, 14 drb tehén, 4 bika, — bivaly; 208 drb német ökör, 32 tehén, és 10 drb bika, 26 drb gácsországi ökör. Árák jegyeztettek: magyar ökör 46—59 frt, német ökör 50—60 frt.

Sertés-üzlet.

Budapesti sertésvásár. (A kőbányai sertéskereskedelmi-csarnok jelentése.) márczius 18. Az üzlet kedvező, szilárd Magyar urasági öreg, nehéz 40—43 frtig, fiatal nehéz 42.50—43.50 frt., közép 42—43 frt., könnyű 39—40 frt, közönséges szedett nehéz 39—40 frt., közép 39—39.50 frt, könnyű 38—39 frt. Szerbiai nehéz 40—42 frt, közép 38—39 könnyű 36—37 frt. Hizó egy éves 27—30 frt. Hizó két éves makkos —. Hizó öreg —. frt.

Bécsi sertésvásár, márczius 17-én. Fölhajtattott összesen 7341 darab, még pedig 1069 nehéz bakonyi, 2316 silányabb, 3955 suldó. A forgalom magyar sertésekben élénkebb volt a csekély szállítmány következtében s az árák tartották magukat. Suldók változatlan maradtak. Fizettek: nehéz bakonyi 39—41 frt, silányabb 35—36 frt, suldó 29—37 frt, szalonna 44—45 frt, zsir 49—50 frt. (100 kilogrammonkint.)

Felelős szerkesztő SZALAY KÁROLY.